

i taua whare, ka ahei te Kaunihera ki te whakahau i te tangata nona, i te tangata ranei e noho ana i roto i taua whare, kia nekehia taua whare ki tetahi atu wahi he ora ake i reira.

9. Ki te hanga tetahi tangata i tetahi whare noho, me hanga e ia a ia ruuma e whakaarohia ana hei nohoanga tangata kia kua e hoki iho i te 8 putu e 6 inihī te teitei ake i te puroa ki te tuānui a puta noa; otia ko ia ruuma e whakaarohia ana hei ruuma he tauheke nei te taunui, he tuānui kore raina ranei, me kua e hoki iho i te 8 putu te teitei ake i te puroa ki te tuānui, a kia neka atu, i te hawhe o te rahi o te ruuma te wahi me pera te mahinga, a kia kua rawa hoki he pakitara o taua ruuma e hoki iho i te 5 putu te teitei ake ki te whatianga iho o te tuānui.

10. Ki te hanga tetahi tangata i tetahi whare noho, me whakarite hoki e ia mo ia ruuma moenga o taua whare kia eke ake i te 63 kōea putu te nui o te puroa e wehe mo ia tangata mo ia tamariki tokorua ranei kei raro iho i te takau nga tau te pakeke, e moe ana i roto i taua ruuma; a ko te wini, haunga ia nga kurupae, me hanga kia rite ki te tahitekau o te rahi o te puroa o taua ruuma te nui, a me hanga kia taea ai te whakatuwhera tetahi hawhe o taua wini.

11. Ki te hanga tetahi tangata i tetahi whare noho, me mahi he puroa rakau mo ia ruuma moenga kia takoto ai he wahi tuwhera ki waenganui o te taha whakararo o nga kurupae pupuri ake i taua puroa rakau me te whenua, kia 6 inihī te rēwanga ake o ia wahi, a me ata hanga hoki e ia kia uru tonu ai te hau pai ki roto o taua whare.

12. Mo te taha ki nga whare kua oti te hanga mehemea te hanganga te takoto ke ana i nga tikanga o Tekiona B rarangi 10 me 11, ka ahei te Kaunihera ki te whakahau i te tangata nona, e noho ana ranei i roto i taua whare, kia whakarereketia kia honoa atu ranei ki taua whare nga wahi e whakaarohia iho ana e tau ana kia peratia.

13. Ka ahei te Kaunihera, a mehemea ranei ka whakahau peratia ia e te Apiha Whakahaere i te Ora, ki te whakahau kia nekehia, kia wawahia ranei tetahi whare e takoto paru ana, e takoto kino ana ranei mehemea ia ki tana titiro e kore rawa e taua kua noho he tangata ki roto ki taua whare; mehemea ranei ka kore te tangata nona, e noho ana ranei i roto i taua whare, e rongu ki te whakarite i te whakahau a tetahi panui kia whakapaia, kia whakahoutia, kia nekehia kia wawahia ranei i ia taua whare.

14. Ka ahei te Tiamana o te Komiti, tetahi tangata ranei kua whakamana mo tera taha, ki te tuku i tetahi panui a tuhituhi whakahau i te tangata nona, e noho ana ranei, i roto i tetahi whare e takoto paru ana, e takoto kino ana ranei, kia whakapaia e ia kia meatia ranei e ia kia whakapaia taua whare i roto i tetahi wa e whakaritea i roto i taua panui.

15. Ki te turi tonu tetahi tangata, ki te kore ranei ia e rongu ki te whakarite i tetahi panui whakaneke, whakareke, whakapai ranei i tetahi whare i raro i nga tikanga o nga rarangi 8, 10, 11, 12, 13, me 14 ka ahei kia whainatia ia kia utu i te moni kia kua e neke atu i te kotahi pauna mo te hara tuatahi, i te rima pauna mo ia haranga a muri iho, a ki te mau tonu tona turi, tona kore ranei e rongu ki te whakarite i taua panui, ka ahei te Komiti ki te whakahau kia whakaotia taua mahi. Ko nga moni a te Komiti e pau mo taua whakanekehanga, whakarereketanga, whakapainga ranei ka meinga tena hei nama ki te Komiti he mea e taea te hamene ki te aroaro o te Kooti Whakawa Hara kia utua.

16. Kei te Komiti te whakaaro ki te whakangawari ki te whakamama ranei i nga tikanga o nga rarangi 8, 12, 13, me 14 i runga ake nei, mehemea ka tupono he kaumatua he, turoro, he ngoikore ranei te tangata e noho ana i roto i tetahi o aua tu whare kua kiia ake nei, kia kore ai e pa uaua aua tikanga ki taua tangata. Me whakaatu e te Tiamana o te Komiti ki te Tiamana o te Kaunihera taua take me ona ahuatanga katoa, hei reira te Kaunihera whiriwhiri ai i tetahi huarahi e taea ai te whakapau he moni hei whakapai i aua tu whare o aua tangata kaumatua, turoro, ngoikore ranei.

17. Ma te tangata nona tetahi whare, e noho ana ranei i roto i tetahi whare, e arai kia kore ai e neke ake te nui o nga tangata e moe i roto i te ruuma o taua whare i te tokomaha kua whakaritea e te rarangi 10 e tau ana mo tetahi puroa pera tona nui. Ki te takahia tenei tikanga ka ahei kia whainatia taua tangata kia utu i te moni kia kua e neke atu i te rima hereni mo te hara tuatahi, a kia kua e neke atu i te tekau hereni mo ia haranga a muri iho.

*Nga Whare Whakaneke me nga Whare mo nga wa Poto*

18. Ko te tangata nona, tera ranei e noho mo tetahi wa poto ki roto ki tetahi teneti, wharau, whare, ki roto ranei ki tetahi mea i hangaia peratia, mana e mea kia pai, kia maroke, kia kaha ki nga tupuhi, kia whiwhi ranei ki te hau pai taua teneti, whare ranei. Me whakarite hoki e ia kia 20 kōea putu te rahi o te puroa hei wehe mo ia tangata mo ia tamariki tokorua ranei kei raro iho i te tekau nga tau te pakeke.

19. Ko te tangata nona, tera ranei e noho ki roto i tetahi teneti, wharau, whare, i tetahi mea ranei i hangaia peratia, e takoto kino ana, e puta mai ana ranei he mate i reira a i runga ranei i te apiapi rawa o te noho a nga tangata o roto i taua teneti, whare ranei tera e pa mai he mate ki a ratou, ahakoa no taua whanau ake ano, he tangata rawaho ranei, ka kiia kua hara ia, a e ahei ana kia whainatia kia utu ia i te moni kia kua e neke atu i te kotahi pauna mo te hara tuatahi, kia kua e neke atu i te rima pauna mo ia haranga a muri iho.

*Nga Whare Runanga*

20. Ko nga tikanga katoa o nga rarangi e pa ana ki nga whare noho ka pa ano hoki ki nga whare runanga.

21. Me hanga he whare paku e tau ana ki te whakaaro o te Apiha Whakahaere i te Ora mo nga whare runanga katoa; kia wehe ke ano mo nga taane, a kia wehe ke ano hoki mo nga wahine.

22. Me kua rawa nga mea tahinga, nga paru ranei e whakahauputia ki raro o te puroa o tetahi whare runanga.

23. Ma te Komiti e whakahaere nga tikanga katoa e pa ana ki nga mahi whakarereke, whakahou ranei i raro i enei paero, a mehemea te tangata nona, nga tangata ranei e whanake ana ki tetahi whare runanga ka turi ki te whakatutuki i aua whakarereketanga, whakahou-tanga ranei ka ahei kia tutakina taua whare runanga kia tutuki rano te whakarite i nga tikanga o aua paero.

C.—NGA AWA KERI

24. Ma te Kaunihera e hanga nga paero e pa ana ki nga awa keri e tau ana ki nga ahuatanga o tona takiwa, i runga ano ia i ta te Apiha Whakahaere i te Ora e whakaae ai.

25. Kua whai hara te tangata mehemea ki te tahuri ia ki te mea kia ringiringitia nga wai paruparu o tetahi whare noho kei roto i tetahi kainga Maori ki te marae o taua whare e whai putake ai te pa o tetahi mate ki roto ranei i tetahi awakari kore wai, awaawa wai ranei e rere ana ma roto i tetahi kainga Maori.

26. Mehemea ki te mahia he awakari mo tetahi whare noho hei hari i nga wai paruparu ka whai hara te tangata nona taua whare a te tangata noho ranei i roto i taua whare mehemea ki te kore e tiakina e ia kia noho ma tonu taua awakari.

D.—NGA PARU O TE MARAE

27. Kua rawa he hamuti, he mea rukenga, he otaota haunga ranei e whiua e whakatakatoria, e tukuna ranei kia heke ki roto ki tetahi puna wai, ki tetahi awa ranei e rere ana ma roto ma te taha ranei o tetahi kainga Maori mehemea taua awa e meatia ana hei wai inu hei wai kai ranei ma nga tangata o taua kainga o tetahi atu kainga e tu tahi ana, e takoto tahi ana ranei i te taha o taua puna, awa ranei.

28. E kore rawa e paingia tetahi tangata nona tetahi whare, e noho ana ranei i roto i tetahi whare i roto i tetahi kainga Maori, kia tuku i etahi hamuti, mea rukenga, otaota haunga, i etahi atu mea kino ranei kia hauu ana, kia takoto ana ranei i te marae, i nga taha ranei o taua kainga e whai putake mai ai mo tetahi mate, e puta mai ai ranei he haunga.

29. Kua e tanumia he hoiho, he kau, he hipi, he kuri, tetahi atu kararehe ranei ki roto i te rohe o tetahi kainga Maori.

30. Kaore e pai kia whiua, kia waihotia ranei he kararehe kua mate kia rukea, kia waihotia ranei he hamuti mea rukenga ranei, otaota haunga ranei era atu mea kino ranei ki runga i tetahi wahi i roto i tetahi kainga Maori e whai take ai kia pa mai he mate.

31. Ma ia tangata nona, he kainoho ranei no tetahi whare o tetahi kainga Maori e mea kia haria nga mea rukenga nga otaota ki te wahi kua wehea mo taua kainga Maori e te Kaunihera e te Komiti ranei a mehemea ki te kore he wahi pera me tanu me tahutahu ranei ki runga i tana ake tekiona i runga te tikanga e kore ai e pa he mate ki etahi atu.

32. Ki te takahi te tangata i tetahi o nga paero 27, 28, 29, me 30 ka ahei kia whainatia ia kia utu i te moni kia kua e neke atu i te rima (£5) pauna.

E.—WHANGAITANGA KARAREHE

33. E kore e pai tetahi tangata kia whangai, kia tuku ranei i etahi poaka kia haere noa ana i roto i tetahi kainga Maori, ki te tiaki poaka ranei e whai putake mai ai mo tetahi mate, i runga ranei i taua whangaitanga ka paruparu te wai inu, a mea ake ranei meatia hei wai inu, wai kai, wai ranei mo tetahi whare tuunga miraka; e kore ano hoki tetahi tangata, i muri iho o te paahitanga o tenei paero, e paingia kia waiho kia tu ana tetahi whare poaka ki tetahi wahi e hoki iho ana i te 150 putu te tawhiti atu i tetahi whare, i tetahi whare noho, whare, kura ranei, i tetahi atu whare ranei e whakaarohia ana hei wahi tuunga kai, takanga kai ranei ma nga tangata, a kia kua e hoki iho i te 50 putu te tawhiti atu i te rori, i te rohe ranei o tetahi kainga e nohoia ana e te tangata.

F.—NGA WARE-PAKU

*Nga Huarahi Whakahaere mo nga Ware-paku*

34. Me hanga e te tangata nona tetahi whare, e noho ana ranei i roto i tetahi whare, he ware-paku mo tona kainga.

35. Ki te hangaia e tetahi tangata he ware-paku mo tetahi kainga, me hanga taua ware-paku ki tetahi wahi kia kua e hoki iho i te 10 putu te tawhiti atu i tetahi ruuma e nohoia ana e te tangata, i tetahi ruuma ranei e whakaarohia ana hei wahi tuunga kai.

36. (a) Ka whai hara te tangata e hanga ana i tetahi ware-paku mo tetahi kainga mehemea ka hangaia e ia taua ware-paku ki tetahi wahi e hoki iho ana i te 40 putu te tawhiti atu i tetahi puna wai, awa wai ranei e inumia ana, meake ranei ka tikina atu i reira he wai inu, he wai kai ranei ma nga tangata, mehemea ranei ka hangaia te ware-paku ki tetahi wahi e pake ai taua wai.